

IZVJEŠTAJ
O PROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI NA
NACRT ODLUKE O USVAJANJU STRATEŠKOG AKCIONOG PLANA ZA JAČANJE
INSTITUCIJA KULTURE I KREATIVNIH INDUSTRIJA U GRADU SARAJEVU

Broj: 01/05-04-745-1/22
Sarajevo, 06.04.2022. godine

U skladu sa Zaključkom gradonačelnice Grada Sarajeva, broj: 01/05-04-745/22 od 31.01.2022. godine, sprovedena je javna rasprava na Nacrt Odluke o usvajanju Strateškog akcionog plana za jačanje institucija kulture i kreativnih industrija u Gradu Sarajevu.

Subjekti u javnoj raspravi su klubovi gradskih vijećnika, kao i drugi subjekti koji iskažu interes.

U toku trajanja javne rasprave pristigli su komentari na Nacrt od strane gradske vijećnice Marijele Hašimbegović te su dostavljene dodatne informacije i komentari od strane SERDA-e (implementatora projekta „ChIMERA PLUS“ u okviru kojeg je i urađen predmetni dokument) radi boljeg razumijevanja konteksta izrade Nacrta.

Naime, Sarajevska regionalna razvojna agencija SERDA je u junu 2021. godine počela sa implementacijom projekta „ChIMERA PLUS“ koji se realizuje u okviru EU MED programa, a čiji je osnovni cilj ojačati sektore kulturnih i kreativnih industrija promocijom koncepta održivog urbanog razvoja koristeći inovativne metode i alate. Vodeći partner projekta je Regija Friuli Venezia Giulia – Odjel za kulturu i sport (Italija), a ostali partneri na projektu su Kreativni klaster Apulia (Italija), Općina Nova Gorica (Slovenija), SARGA – Vlada Aragona (Španija), te Sarajevska regionalna razvojna agencija SERDA (BiH).

Projekat traje do kraja juna 2022. godine, a neke od projektnih aktivnosti uključuju sljedeće:

- Formiranje lokalnih interesnih grupa (koje čine predstavnici kulturnih i kreativnih industrija, lokalne i regionalne vlasti, nevladinog sektora, eksperti);
- Izrada Analize postojećeg stanja kreativnih i kulturnih industrija targetiranih regija i potencijala za unaprjeđenje;
- Izrada „Frontrunner“ analize (analiza koja prezentuje i promovise primjere uspješnih praksi gradova u regionu koji su kulturne i kreativne industrije stavili u funkciju urbane održivosti);
- Organizovanje online radionica za lokalne interesne grupe te ostale zainteresovane ciljne grupe na kojima se prezentuju uspješne prakse, inicijative i politike za unaprjeđenje kulturnih i kreativnih industrija te održiva urbana rješenja u gradovima i regijama Evrope i svijeta;
- Razvoj Strateškog akcionog plana za razvoj i podršku kreativnih i kulturnih industrija izabranih regija u funkciji održivog urbanog razvoja sa konkretnim mjerama i projektnim prijedlozima.

Kako je projektom planirano da se u Bosni i Hercegovini aktivnosti realizuju u gradu Sarajevu i u saradnji sa predstavnicima Gradske uprave Sarajevo, te da se u prvom redu tretiraju muzeji i filmska industrija, kao izuzetno važni segmenti kulture i brenda Grada, SERDA je formira Lokalnu interesnu grupu u sljedećem sastavu:

- Gradski muzej Sarajevo: Senka Ibrišimbegović
- Historijski muzej BiH: Elma Hašimbegović

- Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti BiH: Šejla Šehabović
- Zemaljski muzej BiH: Lebib Džeko
- Udruženje Čuvari tradicije: Adnan Koro
- Inkubator društvenih inovacija MUNJA: Džana Olovčić
- Obala Art Centar: Magdalena Popović
- British Council, Sarajevo: Amila Lagumdžija
- Grad Sarajevo: Nermina Suljević i Lejla Bešlagić
- SERDA: Aida Džamalija Duran, Maja Lukić Grabovac

Na osnovu urađene Analize potreba kulturnih i kreativnih industrija u Gradu Sarajevo, te inputa, prijedloga i sugestija članova Lokalne interesne grupe, prikupljenih na sastancima održanim u periodu septembar-oktobar 2021. godine u prostorijama SERDA-e, konsultantska firma Westport Consulting, angažovana za izradu Strateškog akcionog plana, razvija Nacrt Strateškog akcionog plana koji je dostavljen Gradskom vijeću na usvajanje sa predloženim setom mjera i inicijativa. Ono što je, također, poslužilo za izradu ovog dokumenta jeste i urađena Frontrunner analiza koja je dala prikaz dobrih praksi Ljubljanskog grada iz Slovenije koji je implementirao održiva urbana rješenja i sadržaje u i oko obnovljenog srednjovjekovnog starog grada Ljubljane.

U skladu sa pristiglim komentarima u toku trajanja Javne rasprave, konsultantska firma Westport Consulting uradila je izmjene i dopune istog. Izmjene i dopune su rađene u kratkom raspoloživom vremenu i u okvirima definisanih ciljeva projekta „ChIMERA PLUS“.

Strateški akcioni plan nije obuhvatio ostale kreativne industrije (iako su neke od predloženih mjera šire konceptuirane i moguće ih je implementirati u širem kontekstu) te stoga predlažemo da se naziv ovog dokumenta preimenuje u: Strateški akcioni plan za jačanje kulturnih i kreativnih industrija grada Sarajeva 2022-2026 – sa fokusom na muzeje i filmsku industriju. Kao takav, trebao bi poslužiti za apliciranje na EU i druge regionalne i domaće fondove koji podržavaju razvoj predmetne oblasti.

Svi prijedlozi koji su pristigli od SERDE kao predstavnika Lokalne interesne grupe su prihvaćeni.

Primjedbe, prijedlozi i sugestije iz diskusija vijećnika na dostavljeni „Nacrt o izradi Strateškog akcionog plana za jačanje institucija kulture i kreativnih industrija u gradu Sarajevu“

1. Gđa Marijela Hašimbegović, gradska vijećnica, dala je prijedlog da se iz dostavljenog materijala moraju ukloniti sljedeći sadržaji:
 - Da je neophodno omogućiti dodatne zelene površine oko muzeja;
 - Ugradnja košnica na krovovima muzeja i meda koji će se kušati u muzejima;
 - 'Neku kafu' u Botaničkoj bašti Zemaljskog muzeja neophodno je nazvati sadržajem uslužnih djelatnosti (ugostiteljstvo);
 - Da se mnogim pojedincima neće svidjeti ovakav prijedlog.
2. Gđa Marijela Hašimbegović je, također, istakla da je navedeni Nacrt nerealan i da nije suštinski povezan sa onom materijom koja treba da se nalazi u ovakvom dokumentu. Također, naglasila je da postoji veliki propust u tome što nacrtom nisu obuhvaćene i druge oblasti iz kulture i kreativnih industrija, već su samo tretirana pitanja muzeja. Vijećnica, također, smatra da navedeni Strateški akcioni plan treba da ostane u okvirima nadležnosti Grada, naravno u skladu sa realnim mogućnostima.

3. Gđa Mirela Hašimbegović predlaže da se navedeni dokument mora poboljšati u smislu osnaživanja kreativnih industrije te jačanja institucija kulture. Kultura je generator za razvoj Grada Sarajeva sa svim kulturnim potencijalom i kapacitetima. Također, kulturna industrija obuhvata i muziku, umjetničke predstave, pozorište, arhitekturu, književnost, film, razne festivale i izdavačku djelatnost. Glavna misija institucija kulture podrazumijeva stalno unaprjeđenje kulturnog standarda građana te doprinosi cjelokupnom socijalnom i ekonomskom razvoju društva. Također, vijećnica je sugerisala da treba da se posveti veća pažnja kulturnom djelovanju u oblasti turizma. Kultura predstavlja javno dobro i nikako se ne smije tretirati kao javna potrošnja, jer kultura predstavlja bazu za funkcionisanje društva iz različitih oblasti obrazovanja, nauke i zdravstva. Osim toga, ona je naglasila da razni uticaji, kao što su finansijska kriza, nejednakost u statusu, mali budžet te održavanje objekata kulture direktno, utiču na funkcionisanje institucija kulture. Ona, također, smatra da tržište kulture djeluje i radi u smanjenom kapacitetu te da evidentno nedostaje vrijednosnog orijentira koji se očituje u nedostatku kritike.
4. Gđa Mirela Hašimbegović je predložila niz strateških mjera koje su neophodne da se sprovedu kako bih se poboljšala kulturna industrija te tako doprinijelo njenom što većem i efikasnijem razvoju. Neke od tih strateških mjera su:
- Istražiti i omogućiti dodatne izvore finansiranja projekata u umjetnosti i kulturi te osigurati njihovu vidljivost;
 - Umrežavanje institucija kulture sa sektorima za saradnju sa EU fondovima;
 - Protokoli o saradnji sa drugim gradovima po pitanju međunarodne saradnje i razmjene kulturnih projekata;
 - Podrška muzejima kroz programe koji potiču zajedničko djelovanje po pitanju promocije Grada Sarajeva;
 - Razvoj održivog turizma na bazi kulturne ponude (Film Festival, Mess, Sajam knjiga i slično);
 - Jačanje kulture i umjetnosti u javnom prostoru;
 - Osigurati princip 'zelene kulture' nastoji se potaknuti očuvanje okoliša i osigurati održiv razvoj lokalne zajednice;
 - Mapiranje kulturnih resursa;
 - Poticati višejezičnost sadržaja i informacija radi uključivanja turista u kulturne aktivnosti Grada Sarajeva;
 - Povećati broj međunarodnih projekata i mobilnost umjetnika unaprjeđenjem međunarodne saradnje organizacija u kulturi, poštivajući načelo reciprociteta;
 - Osigurati stratešku saradnju i interakciju umjetnosti i kulture s ostalim sektorima kao što su obrazovni sektor i turizam;
 - Razvoj e kulture – dostupnost informacija o sadržajima u kulturi;
 - Bolje iskoristiti prostorne kapacitete i osigurati odgovarajuću opremu organizacijama u kulturi;
 - Podsticati volonterstvo radi povećanja provedbenih kapaciteta i otvaranju prilika za zapošljavanje;
 - Poboljšati vidljivost i prepoznatljivost umjetnika;
 - Pružiti podršku institucijama kulture koje nemaju riješen status radi ostvarivanja istog.

Inkorporirani su svi dostavljeni komentari i preporuke gradske vijećnice, gđe Marijele Hašimbegović, osim u dijelu koji se odnosi na obuhvatanje i ostalih kulturnih i kreativnih industrija

(muzika, umjetničke predstave/pozorište i balet, arhitektura, književnost, vizualna umjetnost, izdavačka djelatnost, spomenici, dizajn), obzirom da to prevazilazi okvire i mogućnosti samog projekta, imajući u vidu da je projektom bilo planirano da se u prvom redu tretiraju muzeji te filmska industrija, kao jedan segment kulturnih i kreativnih industrija.